

Mgr Halina SŁOWIŃSKA
Mgr Tomasz ROZWALKA
Instytut Obróbki Plastycznej, Poznań

7. Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej

7th Framework Programme of the European Community

Streszczenie

W artykule przedstawiono założenia i cele rozpoczynającego się 7. Programu Ramowego Wspólnoty Europejskiej. Zaprezentowano główne obszary tematyczne, w ramach których instytucje i naukowcy mogą ubiegać się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej. Ponadto, autorzy omówili instrumenty oraz podział środków przewidzianych w budżecie 7. PR według ustalonych priorytetów.

Scharakteryzowano oczekiwania Polski co do partycypacji w 7. Programie Ramowym. Wskazane zostały również obszary zainteresowania polskich instytucji dziedzinami badań objętych 7. PR. Krótko opisano perspektywy uczestnictwa Instytutu Obróbki Plastycznej w projektach 7. Programu Ramowego.

Abstract

In the article, the assumptions and objectives of the starting 7th Framework Programme are presented. Main thematic areas, within which institutions and researchers may apply for the European Union financial grants, are shown. Moreover, the authors discuss instruments and the 7th FP budget distribution according to the established priorities. Poland's expectations regarding the participation in the 7th FP are characterized. In addition, Polish expressions of interest on the research areas included in the 7th FP are indicated. A brief description of the Metal Forming Institute's prospects for participation in the Programme's projects is given.

Słowa kluczowe: 7. Program Ramowy, projekt, sieć współpracy, platforma technologiczna

Key words: 7th Framework Programme, project, cooperation network, technology platform

1. WSTĘP

Z końcem roku 2006 rozpoczął się 7. Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej, którego siedmioletni okres trwania określony został na lata 2007 – 2013. Długookresowy horyzont czasowy 7. Programu Ramowego oraz zaproponowane nowe instrumenty wspierające badania naukowe przyczynić się mają do realizacji strategicznych celów Unii Europejskiej wynikających ze Strategii Lizbońskiej oraz wydanego przez Komisję Europejską komunikatu „Budowa Europejskiej Przestrzeni Badawczej wiedzy na rzecz wzrostu”. Polityka strategiczna Unii Europejskiej wprowadzana będzie w życie w ramach 7. PR poprzez podniesienie poziomu badań w Europie. Wysoki poziom badań naukowych zapewniony zostanie wsku-

tek zastosowania działań stymulujących współpracę w ramach wspólnych projektów, sieci, platform technologicznych oraz poprzez koordynowanie krajowych programów badawczych, wspólnego wdrażania innowacji technologicznych i rozwiązań infrastrukturalnych na szeroką skalę, a także konkurencji na poziomie europejskim.

2. RÓŻNICE POMIĘDZY DOTYCHCZASOWYMI PROGRAMAMI RAMOWYMI A 7. PROGRAMEM RAMOWYM

Jednym z podstawowych celów, które przyświecały tworzącym ramy prawne 7. PR, było uproszczenie działań związanych z wdra-

żaniem i zarządzaniem programem. Zmiany mające ułatwić uczestnikom projektów ich realizację od strony formalnej dotyczyć będą przede wszystkim uproszczenia systemów finansowania oraz procedur zarówno finansowych, jak i administracyjnych. Ponadto, duże uproszczenie stanowią mają nowe dokumenty, które z założenia będą bardziej przystępne i przejrzyste dla użytkowników. [1]

3. CHARAKTERYSTYKA 7. PROGRAMU RAMOWEGO

Struktura 7. Programu Ramowego obejmuje cztery główne programy [4], które odpowiadają tematycznie głównym celom strategicznym Unii Europejskiej w odniesieniu do badań naukowych. Poniżej scharakteryzowano podstawowe założenia każdego programu:

- 1) Program Współpraca (Cooperation)
- 2) Program Pomysły (Ideas)
- 3) Program Ludzie (People)
- 4) Program Możliwości (Capacities)

1) Program Współpraca (Cooperation)

W obrębie tego programu finansowane będą działania badawcze prowadzone w ramach szeroko pojętej współpracy międzynarodowej obejmującej projekty, sieci współpracy oraz koordynację programów badawczych. Integralną częścią programu jest współpraca międzynarodowa pomiędzy krajami należącymi do Unii Europejskiej a krajami trzecimi.

Program „Współpraca” dotyczy dziewięciu priorytetów tematycznych wyodrębnionych przez Komisję Europejską:

- 1) Zdrowie
- 2) Żywność, rolnictwo i biotechnologia
- 3) Technologie informacyjne i komunikacyjne
- 4) Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne
- 5) Energia
- 6) Środowisko (włączając Zmiany Klimatyczne)
- 7) Transport (włączając Aeronautykę)
- 8) Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne
- 9) Bezpieczeństwo i przestrzeń kosmiczna.

Oprócz podstawowych priorytetów tematycznych realizowane będą badania nuklearne i działania szkoleniowe Euratom:

- 1) Badania nad energią syntezy jądrowej
- 2) Rozczepianie jądrowe i ochrona przed promieniowaniem.

Powyższe priorytety realizować będzie można w oparciu o oferowane przez Wspólnotę Europejską cztery podprogramy:

1) *Badania realizowane w ramach współpracy (Collaborative research)*

Program ten stanowiąc będzie podstawowy instrument 7. Programu Ramowego i będzie łączyć w sobie dwa instrumenty 6. Programu Ramowego – Projekty Zintegrowane oraz Projekty STREP. Wnioski projektowe składane powinny być przez międzynarodowe konsorcja. Tematyka wniosków nakierowana powinna zostać na wygenerowanie nowej wiedzy, technologii i produktów. Projekty podzielone będą na dwie kategorie, przyjmując wielkość budżetu jako główne kryterium wyróżniające: projekty na małą i średnią skalę oraz zintegrowane projekty na dużą skalę.

2) *Wspólne Inicjatywy Technologiczne (Joint Technology Initiatives)*

Wsparcie finansowe w tym programie udzielane będzie przede wszystkim na działania podejmowane przez Europejskie Platformy Technologiczne.

3) *Koordinacja pozawspólnotowych programów badawczych*

Podstawowe instrumenty programu stanowiąc będą systemy ERA-NET, nastawione na wzmocnienie koordynacji krajowych i regionalnych działań badawczych, oraz uczestnictwo Wspólnoty we wspólnie wdrażanych programach badawczych.

4) *Współpraca międzynarodowa*

Współpraca międzynarodowa obejmować będzie następujące działania:

- Udostępnienie wszystkich działań prowadzonych w dziedzinach tematycznych naukowcom i instytucjom badawczym w krajach trzecich;
- Szczególne działania współpracy we wszystkich dziedzinach tematycznych po-

święcone krajom trzecim w przypadku obojętnego zainteresowania współpracą w kwestii poszczególnych tematów.

2) Program Pomysły (Ideas)

Celem programu jest wspieranie kreatywności, innowacyjności i dynamiczności badań europejskich we wszystkich dziedzinach naukowych i technologicznych, włącznie z inżynierią, naukami społeczno-ekonomicznymi i humanistycznymi. Wszelkie działania koordynowane będą przez nowo powołaną Europejską Radę ds. Badań Naukowych.

3) Program Ludzie (People)

Programem objęte są działania wspierające rozwój kariery naukowców ujęte w spójne przedsięwzięcia „Marie Curie”.

4) Program Możliwości (Capacities)

Celem działań programu „Możliwości” jest wspieranie infrastruktury badawczej, badań na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, potencjału naukowego regionów europejskich (Regionów Wiedzy) oraz stymulowanie pełnego wykorzystania potencjału badawczego w Regionach Konwergencji poszerzonej Unii Europejskiej, a także zbudowanie efektywnego społeczeństwa europejskiego opartego na wiedzy.

4. STRUKTURA BUDŻETU 7. PROGRAMU RAMOWEGO UNII EUROPEJSKIEJ

Całkowita maksymalna kwota wkładu finansowego Wspólnoty Europejskiej w 7. Programie Ramowym wynosi 50 521 mln EUR. Dodatkowo, 2700 mln EUR przeznaczone zostały na badania nuklearne i działania szkoleniowe w ramach Euratom. Podział kwoty udziału Wspólnoty na poszczególne programy działania przedstawiony został w tablicy 1.

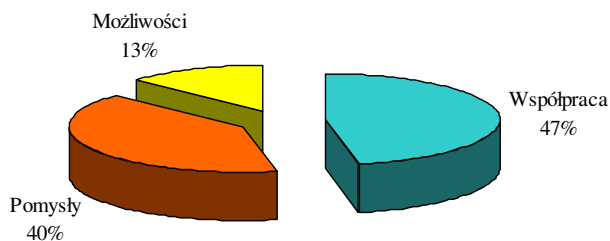
Tablica 1. Struktura budżetu 7. PR [1]
Table 1. Structure of 7th FP budget [1]

	Priorytety tematyczne	Kwota wkładu Wspólnoty (w mln EUR)	
WSPÓLPRACA	Zdrowie	6050	
	Żywność, rolnictwo i biotechnologia	1935	
	Technologie informacyjne i komunikacyjne	9110	
	Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne	3500	
	Energia	2300	
	Środowisko (włączając zmiany klimatyczne)	1900	
	Transport (włączając Aero-nautykę)	4180	
	Nauki społeczno-ekonomiczne i humanistyczne	610	
	Bezpieczeństwo i przestrzeń kosmiczna	Bezpieczeństwo	1430
		Przestrzeń kosmiczna	1350
Razem WSPÓLPRACA		32365	
POMYSŁY	Europejska Rada ds. Badań Naukowych	7460	
LUZIE	Działania „Marie Curie”	4728	
MOŻLIWOŚCI	Infrastruktura Badawcza	1850	
	Badania na rzecz MŚP	1336	
	Regiony Wiedzy	126	
	Potencjał Badawczy	370	
	Nauka w Społeczeństwie	280	
	Spójny rozwój polityki badawczej	70	
	Działania Współpracy Międzynarodowej	185	
Razem MOŻLIWOŚCI		4217	
Działania Wspólnego Centrum Badawczego nie należące do obszaru badań jądrowych		1751	
RAZEM WKŁAD WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ		50521	
Badania nuklearne i działania szkoleniowe w ramach Euratom		2700	

5. OCZEKIWANIA POLSKI W ZWIĄZKU Z 7. PROGRAMEM RAMOWYM

W roku 2006 Krajowy Punkt Kontaktowy w ramach przygotowania do rozpoczęcia 7. Programu Ramowego wystosował do polskich instytucji naukowych, badawczych oraz przedsiębiorstw zaproszenie do składania tematów i koncepcji przyszłych projektów w trzech głównych programach: „Współpraca”, „Pomysły”, „Możliwości”. W oparciu o prawie 700 zgłoszeń, które napłynęły do 7 lipca 2006 przeprowadzono analizę statystyczną, która wskazuje na obszary zainteresowania oraz oczekiwania Polski co do rozpoczynającego się 7. PR. [2]

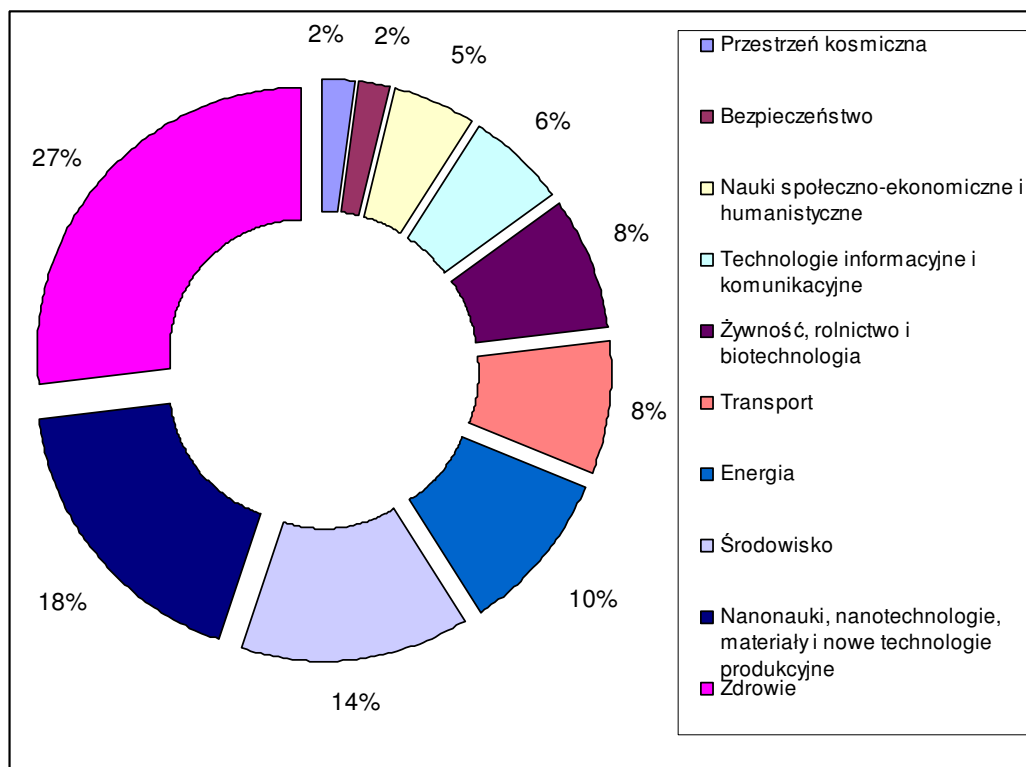
Przeważająca ilość propozycji tematów projektów (prawie 90 %) dotyczyła programów „Współpraca” i „Pomysły”. Udział procentowy nadesłanych propozycji przedstawiony został na rys. 1.

Rys. 1. Procentowy udział propozycji tematów w trzech głównych programach 7. PR [2]

Fig. 1. Share of thematic proposals in the three main 7th FP programmes

Jeżeli weźmiemy pod uwagę liczbę propozycji projektowych nadesłanych w ramach programu „Współpraca”, najwięcej zgłoszeń (27%) przypadło na obszar „Zdrowie”. Na drugim miejscu pod względem zainteresowania składających propozycje tematów plasuje się obszar „Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne” (18%). Wysokie miejsca zajmują również priorytety tematyczne „Środowisko” i „Energia”. Strukturę zgłoszeń w ramach programu „Współpraca” prezentuje rys. 2.

Rys. 2. Udział procentowy zgłoszeń w poszczególnych obszarach tematycznych w programie Współpraca [2]

Fig. 2. Share of proposals in particular thematic areas of the Cooperation programme [2]

Zainteresowanie uczestnictwem Polski w projektach 7. PR przejawia się również w przygotowaniach polskich instytucji do współpracy międzynarodowej poprzez tworzenie platform technologicznych (w Polsce powstało ich 24) [3], w celu partnerskiego opracowywania w ramach europejskich platform technologicznych przyszłych strategii badawczych oraz wspólnych inicjatyw technologicznych.

6. PERSPEKTYWY UCZESTNICTWA INSTYTUTU OBRÓBKI PLASTYCZNEJ W 7. PROGRAMIE RAMOWYM

Najbardziej interesującym priorytetem tematycznym programu „Współpraca” dla Instytutu jest priorytet tematyczny zatytułowany „Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne” (NMP).

Głównym celem tego priorytetu tematycznego jest poprawa konkurencyjności przemysłu europejskiego oraz wygenerowanie wiedzy potrzebnej do transformacji przemysłu z opartego na zasobach w przemysł bazujący na wiedzy. Badania prowadzone w ramach priorytetu NMP powinny przyczyniać się do osiągnięcia przewagi konkurencyjnej przemysłu europejskiego na drodze przełomowych zmian w zastosowaniach wiedzy w zakresie różnych technologii i dyscyplin.[1]

Przekształcenie przemysłu europejskiego w przemysł wykorzystujący w większym stopniu wiedzę stanowi, według twórców priorytetów 7. Programu Ramowego, niezbędny krok w kierunku wytwarzania produktów o wysokiej wartości dodanej, co w konsekwencji przełoży się na powstanie nowych sektorów przemysłu i lepszą zdolność do zaspokajania potrzeb konsumentów związanych z kwestiami społecznymi, ochrony środowiska, zdrowia oraz zrównoważonego rozwoju.

Beneficjentami finansowania badań prowadzonych w priorytecie „Nanonauki, nanotechnologie, materiały i nowe technologie produkcyjne” będą zarówno nowoczesny przemysł hi-tech, jak również przemysł tradycyjny oparty na wiedzy. Szczególny nacisk położony będzie na rozpowszechnianie wyników badań

wśród sektora małych i średnich przedsiębiorstw.

W budżecie 7. PR przeznaczono 3,5 mld EUR na realizację badań w ramach priorytetu NMP. Kwota ta rozdysponowana zostanie pomiędzy konsorcja, których propozycje projektów najlepiej wpiszą się w następujące działania priorytetu [5]:

1) Nanonauki i nanotechnologie

Działanie „Nanonauki i nanotechnologie” zawiera badanie zjawisk i możliwości kształtowania materiału w nanoskali, a także opracowywanie nanotechnologii, pozwalających na wytwarzanie nowych produktów lub świadczenie nowych usług.

2) Materiały

Działanie „Materiały” dotyczy wykorzystywania wiedzy związanej z nano- i biotechnologiami w tworzeniu nowych produktów i projektowaniu innowacyjnych procesów.

3) Nowa produkcja

W ramach działania „Nowa produkcja” wsparcie finansowe otrzymają projekty, których głównym założeniem będzie tworzenie warunków sprzyjających ciągłym innowacjom oraz rozwojowi kluczowych zasobów produkcyjnych (takich jak technologie, struktura organizacyjna, zaplecze produkcyjne i zasoby ludzkie) przy jednoczesnym spełnianiu wymagań bezpieczeństwa i norm środowiskowych.

4) Integracja produkcji celem zastosowań przemysłowych

Projekty realizowane w obrębie tego działania skupiać się powinny na nowych technologiach, materiałach i zastosowaniach wynikających z potrzeb wynikających z działalności Europejskich Platform Technologicznych.

7. PODSUMOWANIE

Rozpoczynający się 7. Program Ramowy Wspólnoty Europejskiej na lata 2007–2013 stanowiący największy program finansowania badań naukowych w Europie jest szansą na zapewnienie wysokiego poziomu konkurencyjności gospodarki europejskiej. Różnorodność

instrumentów i uproszczenie procedur dają potencjał, który odpowiednio wykorzystany będzie można przełożyć na realizację takich celów jak wspieranie międzynarodowej współpracy badawczej w Unii Europejskiej, zwiększenie innowacyjności i dynamizmu badań naukowych w priorytetowych dziedzinach wiedzy, rozwój zasobów ludzkich w obszarze badań i opracowywania technologii oraz rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników badań naukowych. 7. PR stanowi szansę dla polskich instytucji naukowych na uzyskanie dofinansowania badań.

Bardzo duże szanse udziału w realizacji projektów w ramach 7. PR ma Centrum Doskonałości nr 372 Instytutu Obróbki Plastycznej w Poznaniu.

LITERATURA

- [1] Komisja Wspólnot Europejskich: *Wniosek dotyczący Decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącej 7.PR Wspólnoty Europejskiej badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (2007–2011)*, Bruksela, 2005
- [2] A. Sławiński: *Analiza statystyczna zgłoszeń polskich koncepcji i tematów przyszłych projektów badawczych 7. Programu Ramowego. Polish Expressions of Interest*. Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych Unii Europejskiej, 2006
- [3] Z. Turek: *Zgłoszenia propozycji projektów na pierwsze konkursy 7. PR* Wiadomości KPK „Granty Europejskie”, Nr 3 (59), 2006
- [4] Portal internetowy CORDIS - http://cordis.europa.eu/fp7/home_en.html
- [5] Portal internetowy Krajowego Punktu Kontaktowego poświęcony 7. PR - <http://www.kpk.gov.pl/7pr/>